

Seyhan Havzası'nda İklim

Yaklaşık üç yıldır ülkemizde, Seyhan Havzası'nda büyük bir çalışma var. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) gibi birçok kuruluş ve bölgede yaşayan halk bu çalışmada işbirliği yapıyor. Bu çalışmanın adı: "Türkiye'nin İklim Değişikliğine Uyum Kapasitesinin Geliştirilmesi Birleşmiş Milletler Ortak Programı". Çalışmada çok sayıda proje gerçekleştirildi. Tamamlanmak üzere olan bu projelere katkıda bulunan herkesin ortak bir amacı var: İklim değişikliğinin olası etkilerine hazırlıklı olmak ve doğayı korumak.

Kocaman Bir Havza

Ülkemizin en uzun akarsularından biri Seyhan. İç Anadolu'dan doğup Akdeniz'e dökülen Seyhan'ın uzunluğu yaklaşık 560 kilometre. Akarsu, çok sayıda koluyla birlikte içinden geçtiği, dağlarla çevrili büyük bir havzada yer alıyor. Burası Seyhan Havzası. Bu havzada aynı zamanda verimli topraklarımızın önemli bir kısmı bulunuyor. Doğu Akdeniz'de Nil'den sonra en büyük havzalardan biri olan Seyhan Havzası, zengin su kaynaklarına sahip. Ayrıca havzada Türkiye'ye özgü pek çok canlı türü de yaşamını sürdürüyor. Toros kurbağası, Toros gökhanı ve Anadolu kuduzotu gibi... Soyu tükenmekte olan yeşil deniz kaplumbağalarının yuvalama alanları da buradaki kıyılarda. Adana, Kayseri, Niğde, Sivas, Kahramanmaraş ve Mersin illerimizin bulunduğu bu havzada Aladağlar Milli Parkı ve Yumurtalık Lagünü Milli Parkı gibi önemli doğal alanlarımızın bazıları da bulunuyor. Bölgede yaşayan halkın önemli bir bölümü tarımla uğraşıyor ve mısır, pamuk, yerfıstığı, buğday, karpuz gibi ürünler yetiştiriyor. Hatta ülkemizde yetiştirilen mısırın yaklaşık yarısı Seyhan Havzası'nda üretiliyor. Uzun sözün kısası su kaynakları, verimli toprakları ve bölge özgüyü canlı türleriyle Seyhan Havzası, ülkemizin eşsiz yerlerinden biri.

Gönüllüleri İşbaşında

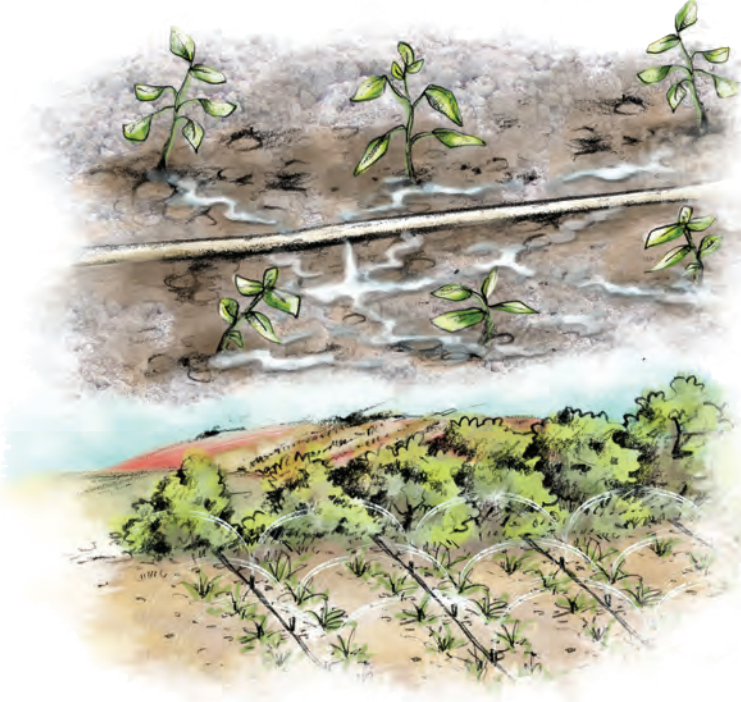
Seyhan Havzası'nda İklim Değişikliğine Hazırlık

Son yıllarda yapılan araştırmalar iklim değişikliği nedeniyle hava sıcaklığının arttığını, buzulların eridiğini, deniz seviyesinin yükseldiğini ve yağışın azalmaya başladığını ortaya koyuyor. Bunların yanında deniz seviyesindeki yükselmelerin sellerin oluşmasına ve kıyıların içe doğru kaymasına, sıcaklık artışlarının da kuraklığın ortaya çıkmasına yol açması bekleniyor. Gerekli önlemler alınmazsa bu değişiklikler sonucunda bulaşıcı hastalıkların artması, pek çok bitki ve hayvan türünün de yok olması mümkün.

Ülkemizde iklim değişikliğinin etkilerinin ilk görüleceği bölgelerden birinin Seyhan Havzası olduğu düşünülüyor. Böylesine önemli bir bölgede yaşanacak olası değişikliklere hazırlıklı olunması amacıyla yaklaşık üç yıldır havzanın farklı bölgelerinde 18 proje yürütüldü. Uluslararası kuruluşlar, yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları, üniversiteler ve halk bu projelerde etkin olarak görev aldı. Bu projelerden bazıları tarımla, bazıları hayvancılıkla, balıkçılıkla, bazılarıysa ormancılıkla ilgili.

İşte Seyhan Havzası'nda Gerçekleştirilen Bazı Projeler

Suyun Her Damlası Değerli!

Seyhan Havzası'nda bulunan su kaynaklarının çoğu tarımda sulama amacıyla kullanılıyor. Yakın bir zamana kadar daha çok miktarda su kullanmayı gerektiren üstelik daha az ürün elde edilmesine yol açan sulama yöntemleri kullanılıyordu. Bu durum da su kaynaklarının hızla tükenmesine hatta toprakların verimsizleşmesine yol açıyordu. Bölgede gerçekleştirilen bir proje sayesinde daha etkin sulama yöntemleri kullanılmaya başlandı. Damla sulama ve yağmurlama sulama gibi. Bu sulama yöntemleriyle ürünlerin verimliliği giderek artıyor.

Tarımda Doğru Yöntemler

Tarım alanlarında kimyasal ilaçların ve gübrelerin aşırı miktarda kullanılması doğaya ve insanlara zarar verir. Bu zararları azaltmak için Seyhan Havzası'nda hem iyi tarımın hem de organik tarımın yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalar yürütülüyor. İyi tarım uygulamalarında amaç, ürün yetiştirme yöntemlerinin doğru olarak uygulanmasını sağlamak ve böylece ürün verimliliğini artırmak. Organik tarımdaysa amaç, ürünleri kimyasal ilaç kullanmaksızın yetiştirebilmek.

Hangi Bitkiler Kuraklığa Daha Dayanıklı?

İklim değişikliğine bağlı olarak yağışların azalmasının ileride kuraklığa yol açması bekleniyor. Kuraklığa hazırlıklı olmak amacıyla bilim insanları susuzluğa dayanıklı bitki türlerini belirlemeye yönelik araştırmalar yürütüyor. Bu araştırmalarda, ülkemizin farklı yerlerinden toplanan sebze tohumları inceleniyor. Kuraklığa dayanıklı olduğu belirlenen tohumlar koruma altına alınıyor.

Bol Süt Veren Keçiler

Seyhan Havzası'nda dağlık bölgelerde yaşayanlar genellikle hayvancılıkla uğraşıyor. Buralarda, değişen iklim koşullarına daha dayanıklı olan ve yerli keçi türlerine göre neredeyse iki kat daha fazla süt verebilen İsviçre keçilerinin yetiştirilmesine yönelik çalışmalar yürütülüyor.

Balıkların Yumurtlama Zamanlarının da Değişmesi Bekleniyor

İklim değişikliği, denizlerin ve okyanusların ısınmasına neden oluyor. Bu durum, buralarda yaşayan canlıların yaşamını da etkiliyor. Örneğin, balıkların yumurtlama dönemleri değişiyor. Seyhan Nehri'nin döküldüğü Akdeniz'de de benzer durumların ortaya çıkması bekleniyor. Bu nedenle burada yaşayan bir balık türü olan dil balığının yumurtlama dönemi üzerine araştırmalar yapılıyor. Böylece dil balığının av dönemlerinin yumurtlama dönemlerinde yaşanacak değişikliğe uygun olarak yeniden ayarlanması planlanıyor. Böylece balıkların tükenmesinin önüne geçilmesi bekleniyor.

Çocuklar da İşbaşında!

Bölgede gerçekleştirilen iki projeye çocuklar da katkıda bulunmuş. Bu projelerin birinde, iklim izcileri grubu görev almış. İklim izcileri, iklim değişikliğinin olası etkileri konusunda okullarda bilgilendirme çalışmaları yapmışlar. Çocukların gerçekleştirdiği ikinci proje de fotoğraf çekmekle ilgili. Projenin adı "Haydi Kızlar Fotoğraf Çekelim!" Projeye katılan 20 kız, uzmanlarla birlikte Seyhan Havzası'ndaki bazı doğal alanları gezerek doğa fotoğrafları çekmişler. Daha sonra da bu fotoğrafları sergilemişler.

Bilge Nur Karagöz
Fotoğraflar: Koray Abacı, Alper Acar,
Deniz Şilliler Tapan, Esra Açıkgöz
Çizim: Ayşe İnan Alican